

Bruselj, 26. maj 2025
(OR. en)

9393/25

DEVGEN 74
FIN 555
ACP 30
RELEX 653

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	26. maj 2025
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	7798/25 + ADD 1
Zadeva:	Letno poročilo 2024 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2023 – sklepi Sveta (26. maj 2025)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o letnem poročilu 2024 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2023, ki jih je Svet odobril na 4099. seji 26. maja 2025.

Letno poročilo 2024 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2023

Sklepi Sveta

1. Svet opozarja na pomen krepitve mednarodnih partnerstev EU v vse bolj nepredvidljivem svetovnem okolju. Instrumenti EU za zunanje delovanje, evropski finančni ustroj za razvoj (EFAD) in strategija Global Gateway so ključna orodja za spodbujanje partnerstev na podlagi vzajemnih interesov in odgovornosti v vseh razsežnostih trajnostnega razvoja, ki med drugim prispevajo k napredku pri izvajanju Agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariškega sporazuma. Prav tako je v strateškem interesu EU, da podpira demokratične vrednote, človekove pravice in mednarodno pravo, utrjuje mir in stabilnost ter spodbuja prednostne naloge politike EU, vključno s podporo svetovnemu redu, ki temelji na pravilih in vrednotah, katerega ključno načelo je multilateralizem in v središču katerega so ZN. Na ta način zunanje delovanje EU promovira geopolitično vlogo in vpliv EU ter krepi njen strateški globalni domet ter konkurenčnost in gospodarsko varnost EU in njenih partneric, tudi prek pristopa Ekipe Evropa.
2. Razvojno sodelovanje in mednarodna partnerstva EU so večdimenzionalen proces. Glede na razvijajoče se mednarodno okolje bi morala biti EU pripravljena, da prilagodi in izpopolni svoj pristop k instrumentom za zunanje delovanje, tudi tako, da zagotovi skladnost s političnimi prednostnimi nalogami EU in spodbuja učinkovit multilateralizem. Zasebni sektor bi moral biti še naprej vključen v dejavnosti razvojnega sodelovanja na lokalni ravni v partnerskih državah na podlagi tesnejšega sodelovanja med delegacijami EU in veleposlaništvu držav članic EU, pri tem pa se opirati na rezultate, dosežene v okviru strategije Global Gateway.

3. Svet ugotavlja, da so EU in njene države članice skupaj največji svetovni razvojni partner, ki zagotavlja 42 % svetovne uradne razvojne pomoči, največji trgovinski blok ter velik donator svetovne humanitarne pomoči. EU in države članice prek pristopa Ekipe Evropa rešujejo življenja, lajšajo trpljenje, prispevajo k trajnostnemu razvoju, izkoreninjenju revščine, zmanjševanju neenakosti ter miru in stabilnosti, tudi prek povezave med razvojem, humanitarno pomočjo in mirom, ter se borijo proti podnebnim spremembam in izgubi biotske raznovrstnosti.
4. Svet poudarja, da bi bilo treba v skladu z ustreznimi pristojnostmi spodbujati skladnost med razvojnimi, zunanjimi, podnebnimi, gospodarskimi, trgovinskimi, varnostnimi, obrambnimi in migracijskimi politikami EU ter njenimi notranjimi politikami na splošno, po potrebi prek njenih instrumentov za zunanje financiranje.
5. Svet pozdravlja Letno poročilo 2024 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2023 in dejstvo, da se poskuša v poročilu prikazati, kako zunanje delovanje EU prispeva k izvajanju prednostnih nalog politike EU. Poročilo zajema ključne vidike finančne podpore, ki jo je EU v letu 2023 zagotovila za mednarodna partnerstva, evropsko sosedsko politiko, humanitarno pomoč in civilno zaščito, širitveno politiko EU, mir, varnost in obrambo, odzivanje na krize in pripravljenost nanje ter podporo za geostrateške cilje EU. Svet poziva Komisijo, naj v skladu z mnenjem Evropskega računskega sodišča 03/2024 dodatno poroča o operacijah financiranja in naložbenih operacijah v okviru jamstva za zunanje delovanje ter o priporočilih, ki jih je Evropsko računsko sodišče podalo v svojih poročilih in mnenjih. Ceni pravočasno objavo poročila v skladu s členom 41 uredbe o instrumentu NDICI – Globalna Evropa.
6. Svet poudarja, kako pomembno je poročilo za preglednost in odgovornost zunanjega delovanja EU, saj zagotavlja bistvene informacije za njegovo politično usmeritev. Priznava, da imajo letna poročila ter s tem povezan sistem spremljanja in ocenjevanja pomembno vlogo pri ocenjevanju napredka EU glede izvajanja Agende 2030 in Pariškega sporazuma. Poudarja pomembnost poročanja o rezultatih.

7. Svet pozdravlja poročanje o izvajanju strategije Global Gateway, ki podpira razvojno politiko EU in druge cilje politike EU, ter dosežke dobro usklajenega pristopa Ekipe Evropa, vključno z izvajanjem pobud Ekipe Evropa. Spodbuja Komisijo in države članice, naj po potrebi še naprej izpostavljajo primere projektov strategije Global Gateway, da bi se povečala prepoznavnost izvajanja te strategije. Izpostavlja pomen sodelovanja EU z zasebnim sektorjem, tudi za povečanje naložb v trajnostni razvoj in okrepitev konkurenčnosti EU. Ceni delo na področju izvajanja strategije Global Gateway, vključno z odobritvijo vodilnih projektov, prvim forumom Global Gateway in vzpostavitvijo koridorja Lobito.
8. Svet pozdravlja dejstvo, da je v poročilu predstavljena podpora, ki jo je EU še naprej zagotavljala za odpravljanje posledic neupravičene, neizzvane in nezakonite vojne agresije Rusije proti Ukrajini, vključno s podporo Ukrajini in najbolj prizadetim partnericam v njeni bližini ter partnerskim državam drugje po svetu. EU bo še naprej tesno sodelovala z Ukrajino in Republiko Moldavijo ter podpirala njuna prizadevanja za reforme na njuni evropski poti. Svet poudarja, da je podpora EU drugim partnerskim državam, zlasti najmanj razvitim državam ter najranljivejšim in nestabilnim državam, še vedno močna. Opozarja tudi na pomen humanitarne pomoči Gazi, Sudanu in drugim konfliktnim območjem, ki je bila v letu 2023 zagotovljena varno in neovirano ter v skladu s humanitarnimi načeli.
9. Svet opozarja na pomen partnerskega pristopa, pri čemer poudarja odgovornost in redni politični dialog s partnerskimi državami. Poudarja pomen vrha EU-CELAC in vrha z Zahodnim Balkanom za delovanje EU na področju zunanjih odnosov. Pozdravlja Sporazum iz Samoe¹ kot sredstvo za krepitev sodelovanja na področju demokracije in človekovih pravic, makroekonomske stabilnosti, gospodarstva in trgovine, prehoda na zeleno energijo, migracij in mobilnosti. Pozdravlja tudi memorandum o soglasju o strateškem in globalnem partnerstvu med Evropsko unijo in Tunizijo.

¹ Sporazum o partnerstvu med EU in njenimi državami članicami na eni strani ter članicami Organizacije afriških, karibskih in pacifiških držav na drugi strani.

10. Svet pozdravlja dejstvo, da so v poročilu predstavljeni podpora, ki jo je EU zagotavljala za človekov razvoj, zlasti zdravje in izobraževanje, boj proti neenakostim, vključno z neenakostjo spolov, prehranska varnost in prehrana ter izzivi na področju energije in nastajajoči izzivi, pa tudi podpora in zaveze na področju financiranja, povezanega s podnebjem, in varstva biotske raznovrstnosti. Poudarja, kako pomembno je zagotoviti večji obseg financiranja podnebnih ukrepov, tudi z zasebno mobilizacijo, ki se bo namenjala tako za blažitev podnebnih sprememb kot prilagajanje nanje in bo doseglo najranljivejše skupnosti, vključno z najmanj razvitimi državami, malimi otoškimi državami v razvoju in neobalnimi državami v razvoju. Ugotavlja, da korupcija resno ovira trajnostni razvoj, in poudarja, da so prizadevanja za boj proti korupciji ključna za večjo preglednost in učinkovitost. Priznava tudi pomen odgovornosti na lokalni ravni in ugotavlja, da so za svoj razvoj v prvi vrsti odgovorne partnerske države same.
11. Svet pozdravlja dejstvo, da je v poročilu pozornost namenjena migracijam in prisilnemu razseljevanju, ter opozarja na pomen oblikovanja, financiranja in izvajanja pobud EU, zlasti za obravnavanje neregularnih migracij in prisilnega razseljevanja, vključno z obravnavanjem temeljnih vzrokov zanje, podpiranjem gostiteljskih skupnosti ter krepitvijo sodelovanja na področju vračanja, ponovnega sprejema in trajnostne reintegracije, pa tudi za čim večji razvojni učinek zakonitih migracij v skladu z nacionalnimi pristojnostmi. Komisijo spodbuja, naj še naprej izpostavlja pomen podpore EU pri spoprijemanju s temi izzivi.
12. Svet pozdravlja dejstvo, da je poročilo osredotočeno na podporo, ki jo EU namenja za digitalni prehod partnerskih držav, katerega temeljni pogoj je varna in zaupanja vredna digitalna infrastruktura. Ceni pozornost, ki je bila namenjena dejavnostim vozlišča Digitalna tehnologija za razvoj (vozlišče D4D) pri dejavnem spodbujanju modela digitalne preobrazbe EU, ki je osredotočen na človeka, v partnerskih državah, pa tudi večjo pozornost, ki jo Komisija namenja kibernetiki odpornosti, krepitvi kibernetičnih zmogljivosti in umetni inteligenci.

13. Svet poudarja pomen spremljanja učinka in zagotavljanja, da zunanji instrumenti EU učinkovito uresničujejo vse cilje, določene v zadevnih pravnih okvirih, ter politične in strateške smernice Sveta. Izreka priznanje prizadevanjem, da bi bilo v obdobju 2021–2023 35,5 % vseh zavez glede uradne razvojne pomoči namenjenih za podporo socialni zaščiti in človekovemu razvoju, 15,0 % vseh obveznosti za migracije in prisilno razseljevanje, 12,9 % za podporo izobraževanju, 22,1 % kot prispevek k človekovim pravicam, demokraciji in dobremu upravljanju, pozdravlja pa tudi trend v smeri 85-odstotnega deleža ukrepov, ki bodo prispevali k enakosti spolov. Seznanjen je z napredkom pri doseganju institucionalnih in strateških ciljev, določenih v Akcijskem načrtu EU za enakost spolov III – Ambiciozna agenda za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU, ki ga je pripravila Komisija, kot so ga pozdravili v sklepih predsedstva in kot se odraža v Letnem poročilu. Komisijo poziva, naj si še naprej vztrajno prizadeva za uresničitev podnebne cilja in cilja enakosti spolov G2 v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa ter naj še naprej vsako leto poroča Svetu. Poziva jo, naj v prihodnjih poročilih izpostavi podatke o vseh ciljih, pa tudi o ukrepih EU v najmanj razvitih državah.
14. Svet pozdravlja raznolikost orodij in načinov izvajanja, ki jih zagotavljajo instrumenti za zunanje delovanje, in meni, da kot taki koristijo mednarodnim partnerstvom EU. EU lahko tako oblikuje ustrezne in prožne odgovore na svetovne izzive ter sprejme prilagojene in diferencirane pristope, kar krepi položaj EU kot zanesljive partnerice. Svet se zaveda, kako dragoceno je sodelovati z različnimi izvajalskimi partnerji, tudi z evropskimi razvojnimi finančnimi institucijami, razvojnimi agencijami in izvoznokreditnimi agencijami, in uporabiti širok spekter načinov sodelovanja, kot so tehnično sodelovanje, medsebojne izmenjave, tehnična pomoč, tesno medinstitucionalno sodelovanje, proračunska podpora, podpora projektom, financiranje organizacij civilne družbe in lokalnih akterjev, kombiniranje in naložbena orodja.
15. Svet ceni stalno izboljševanje poročanja služb Komisije in ESZD o konkretnih rezultatih projektov in programov EU, vključno s prilogami o rezultatih in financah, ter stalno posodabljanje spletnega sledilnika pobud Ekipe Evropa in skupnega načrtovanja programov. Poleg tega pozdravlja nove priloge o proračunski podpori in nov oddelek o EFAD. Komisijo spodbuja, naj v naslednje poročilo vključi kratko splošno oceno stanja izvajanja časovnega načrta EFAD.

16. Svet poziva visoko predstavnico, naj delegacije EU spodbudi k temu, da v celoti uresničujejo usklajevalno vlogo, ki jo imajo v okviru Ekipe Evropa, in sicer s tesnim vključevanjem veleposlaništev držav članic s stalnim predstavništvom in veleposlaništev brez njega.
 17. Poudarja, da je treba še naprej krepiti dejavnosti obveščanja, tudi s tesnim usklajevanjem na ravni partnerskih držav med delegacijami EU in veleposlaništvu držav članic, ki bodo odražale posebnosti držav in regij. Pozdravlja organizacijo političnih misij na visoki ravni v obliki Ekipe Evropa, namenjenih krepitvi prepoznavnosti EU in njenih držav članic kot verodostojnih in zaupanja vrednih partneric za trajnostni razvoj. Podpira tudi dejavnosti za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju, vključno z dezinformacijami.
 18. Svet pozdravlja prizadevanja za spodbujanje enakih možnosti in izpolnjevanje zahtev glede dostopnosti za invalide v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov.
 19. Svet poziva k skupnemu razmisleku o obliki poročila v prihodnje, da bi zagotovili bolj pravočasno razpoložljivost podatkov in olajšali obveščanje o rezultatih, hkrati pa ohranili pomembno vlogo poročila pri zagotavljanju odgovornosti. V zvezi s tem poudarja tudi pomen primerljivosti podatkov med leti.
-